

Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun gällande alkoholförbud i delar av kvarteret Spelbomskan, Norra innerstadens stadsdelsnämndsområde

Hemställan från Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Ändringar i Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun, i enlighet med Norra innerstadens stadsdelsnämnds förslag och bilagor 1-2 till utlåtandet, godkänns.
2. Beslutet anmäls till Länsstyrelsen Stockholm.
3. Föreskrifter kungörs genom att det på kommunens digitala anslagstavla tillkännages att protokoll för de beslutade föreskrifterna har justerats.
4. Beslutet gäller från kungörandet.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har till kommunfullmäktige hemställt förslag till ändringar i de allmänna ordningsföreskrifterna för Stockholms kommun för godkännande. Ändringen rör förbud mot alkoholförtäring i delar av kvarteret Spelbomskan, vid Observatorielundens norra del.

Observatorielunden har tidigare, mellan åren 2017-2023, av polisen klassats som en öppen drogscen. År 2024 upphörde Observatorielunden att klassas som öppen drogscen. Trots att klassningen tagits bort kvarstår alkohol- och narkotikarelaterade problem. I området uppehåller sig fortsatt många personer med missbruksproblem. Både narkotika- och alkoholbruk sker i det aktuella området som alkoholförbudet avser.

Införandet av ett förbud mot förtäring av alkohol i området kan underlätta för polisens möjligheter att förebygga brott och ordningsstörningar om de i ett tidigt skede kan avvisa personer som förtär alkohol innan de begår brott och uppträder ordningsstörande.

Beredning

Ärendet har initierats av Norra innerstadens stadsdelsnämnd och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att det föreslagna alkoholförbudet i delar av kvarteret Spelbomskan är väl motiverat.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Ett stärkt trygghetsskapande och förebyggande arbete är högt prioriterade frågor för den rödgröna majoriteten. Därför ser jag positivt på förslaget om att införa alkoholförbud i delar av kvarteret Spelbomskan.

Förslaget om att införa alkoholförbud i det här området ger polis och socialförvaltning bättre förutsättningar att arbeta förebyggande, för att minska ordningsstörningar, nedskräpning och annan missbruksrelaterad problematik i området. Det är en viktig åtgärd för att öka tryggheten i området och minska antalet brott. Observatorielunden ska vara en trygg plats för alla att vistas på. Därför är det här beslutet både nödvändigt och väl motiverat. I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilaga

1. Karta över förslaget område, dnr KS 2025/168-2.1
2. Översiktskarta, dnr KS 2025/168-3.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 17 december 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. att avslå Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun gällande alkoholförbud i delar av kvarteret Spelbomskan, Norra innerstadens stadsdelsnämndsområde

2. Att uppdra åt Stadsledningskontoret, i enlighet med det som anförs nedan, att återkomma till kommunstyrelsen med förslag på förstärkta trygghetsinsatser i kvarteret Spelbomskan samt systematiska sociala insatser riktade mot den grupp personer med missbruksproblem som vistas i området

3. att därutöver anföra

Vi kan aldrig acceptera eskalerande otrygghet i lokalsamhällen där människor bor, barn växer upp, besökare vistas eller företagare driver sin verksamhet. Vi kan inte heller acceptera att samhället i stort ger upp att hjälpa individer som lever i långvarigt missbruk. Därför behöver vi lösa två problem samtidigt: Otryggheten kring Spelbomskan och att en grupp människor som vistas i området och har mycket allvarliga missbruksproblem inte nås av insatser som kan minska problemen och bidra till en permanent bättre tillvaro. Samtidigt som ett alkoholförbud kring Observatorielunden på kort sikt kan bidra till ökad trygghet just där, visar erfarenheterna från motsvarande lösning i andra delar av staden att grundproblemet, det vill säga att människor lever i misär och missbruk utan att nås av rätt stödinsatser, inte blir löst utan förflyttas. Värt att notera är att observatorielunden har tidigare, mellan åren 2017-2023, av polisen klassats som en öppen drogscen – något som år 2024 upphörde att klassas som öppen drogscen.

Att förbjuda saker för kollektivet, som ett glas vin eller en öl till picknicken, för att komma åt några få individer som begår brottsliga handlingar, kan ibland vara rätt – men det ska inte vara ett enkelt val. Trygghet skapas också av folkliv och rörelse och många ögon som ser det som händer runt om i vår stad. Begränsningar kan därför ha kontraproduktiva effekter som behöver beaktas.

Oberoende av vilket beslut staden fattar om alkoholförbud, vill vi att staden, polisen och andra aktörer kraftsamlar kring ett nytt projekt som innehåller både förstärkta trygghetsinsatser i Observatorielunden och förstärkta och systematiska sociala insatser riktad mot grupper av personer med missbruksproblem som vistas i området. Det kan bland annat handla om utökad polisnärvaro och en återställning av satsningen på ordningsvakter, förstärkt satsning på mobil personal inom socialtjänsten, förstärkt satsning på nattvandrare, förstärkt satsning på aktiviteter i området, i samarbete med civilsamhället och näringslivet, se över utrymmet för fler insatser inom ramen av lagen om vård av missbrukare (LVM), dvs. överväga tvångsvård i fler fall, förstärkt specialistkompetens i socialtjänsten och etablering av en specialistgrupp med ansvar (enbart) för de individer det handlar om eller förstärkt systematiskt samarbete med hälso- och sjukvården, främst den regionalt finansierade missbruksvården.

Trygghet skapas genom närvaro, stöd och gemenskap – inte genom att i förväg exkludera vissa grupper från offentliga miljöer. Vi efterlyser mer träffsäkra, socialt hållbara och långsiktiga lösningar som svarar mot de verkliga behoven.

Ärendet

Observatorielunden har tidigare, mellan åren 2017-2023, av polisen klassats som en öppen drogscen. År 2024 upphörde Observatorielunden att klassas som öppen drogscen. Trots att klassningen tagits bort kvarstår alkohol- och narkotikarelaterade problem. I området uppehåller sig fortsatt många personer med missbruksproblem. Både narkotika- och alkoholbruk sker i aktuellt område som ansökan avser.

Det är ofta förekommande att personal från närliggande skola och andra verksamheter i området hör av sig till Norra innerstadens stadsdelsnämnd om att alkoholförbrukade individer uppträder ordningsstörande. Andra konsekvenser av alkoholförtäring är nedskräpning, krossat glas och offentlig urinerings.

De följdkonsekvenser som den höga alkoholkonsumtionen och ordningsstörningarna har i området är att folk inte vågar passera platsen vilket i sin tur bidrar till att den blir ännu mer ödslig och tom på folk. Detta kan i sin tur underlätta för narkotikaaffärer och att andra brott kan begås då upptäcktsrisken minskar till följd av minskad genomströmning av människor och avsaknad av social kontroll.

Införandet av ett förbud mot förtäring av alkohol i området kan underlätta för polisens möjligheter att förebygga brott och ordningsstörningar om de i ett tidigt skede kan avvisa personer som förtär alkohol innan de begår brott och uppträder ordningsstörande.

I en lokal trygghetsundersökning som genomfördes för två år sedan, som boende i området deltog i, framkom det att området kring den norra delen av Observatorielunden upplevdes som den otryggaste platsen att vistas på både dagtid och kvällstid. De främsta skälen till att platsen upplevdes som otrygg var att det uppehöll sig missbrukare och berusade personer som störde ordningen.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Norra innerstadens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 januari 2025 följande.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd föreslår kommunfullmäktige att besluta om att införa alkoholförbud i delar av kvarteret Spelbomskan enligt bifogad karta.

Norra innerstadens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 december 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen föreslår alkoholförbud i delar av kvarteret Spelbomskan, vid Observatorielundens norra del. Alkoholförbud är en av flera insatser som bedöms kunna möta utmaningarna med brottslighet, ordningsstörningar och otrygghet i området.

Införandet av alkoholförbud kan ha en positiv effekt på tryggheten och för att minska brottsligheten och även till viss del ha en motverkande effekt på narkotikabrottsligheten i området. Ett alkoholförbud är en preventiv åtgärd som kan

möjliggöra ett effektivt och riktat arbete mot gruppen med beroendeproblematik för Polismyndigheten och därmed förbättra tryggheten i området. Sammantaget bedömer förvaltningen att ett alkoholförbud inom området är ett viktigt komplement för att arbetet med de övriga brottsförebyggande- och trygghetsskapande insatserna ska få genomslag.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av Norra innerstadens stadsdelsnämnd och har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 februari 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms offentliga rum ska vara av hög kvalitet och erbjuda parker och torg som är inbjudande och levande. Trygghets- och trivselskapande insatser genomförs regelbundet i stadens miljöer för att göra dessa till attraktiva och trevliga platser att vistas i för både besökare och boende i området. Stadsledningskontoret anser att hemställan ligger i linje med kommunfullmäktiges budget och intentioner inom verksamhetsområdet.

Stadsledningskontoret anser att det föreslagna alkoholförbudet i delar av kvarteret Spelbomskan, vid Observatorielundens norra del är väl motiverat.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner ändringar av de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Stockholms kommun, vad gäller 15 § och bilaga 6 i enlighet med Norra innerstadens stadsdelsnämnds förslag. Beslutet börjar gälla från och med att det på kommunens digitala anslagstavla tillkännages att protokollet för de beslutade föreskrifterna har justerats.